

"Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!"

KOMMUNISTI

Suomen Kommunistisen Puolueen poliittis-teoreettinen aikakauslehti

Lokakuun kunniaa
Lokakuun kansa, puolla!
Kuolevat
ne,
jotka elämää estävät,
elävät
ne,
jotka tahtovat kuolla!

Armas Äikiä

Julkaisija PUOLUETOIMIKUNTA

Hinta 15:-

6. 11. 45

N:o 44-45. (51-52)

TEHTÄVÄMME ON

kansojen välisen veljeyden ja kunnioituksen kasvattaminen

Käynnillään Neuvostoliitossa sai suomalainen kulttuurivaltuuskunta 8 päivänä lokakuuta kunnian päästä generalissimus S T A L I N I N ja ulkoministeri M O L O T O V I N vastaanotolle.

Läsnä olivat Stalinin ja Molotovin lisäksi Neuvostoliiton ulkomaisia kulttuurisuhteita vaalivan järjestön, VOKSin varapuheenjohtaja Karaganov ja seuraavat valtuuskunnan jäsenet: opetusministeri J. Helo puolisoineen, pääjohtaja Hella Wuolijoki, anatomian professori G. Hjellmann, lääket.kand. Mauri Ryömä, teatterinjohtaja E. Kalima, kirjailija L. Viljanen, kansanedustaja V. Pessi, lehtori K. Suomela, tehtaantööläiset F. Ylännä ja E. Saaristo ja kansanedustaja H. Kuusinen. Ministeri U. Kekkonen, professori Selim Palmgren sekä taiteilija Orest Bodalev olivat jo ennättäneet palata Suomeen. Keskustelu, ministeri Helon puhe mukaanluettuna, kesti noin 1 ½ tuntia.

Generalissimus Stalin, lyhyt, harmaahapsinen, vaatimaton, mutta teräväkatseinen mies, kysyi ensimmäiseksi, mitä kysymyksiä hänelle halutaan tehdä. Kysymysten sijasta valtuus-

kunnan puheenjohtaja aluksi lausui kiitoksensa ja tervehdyksensä seuran ja sen valtuuskunnan puolesta tehostaen lopussa Suomen ja Neuvostoliiton ystävällisten ja luottamuksellisten suhteiden kehittämisen merkitystä.

Stalin vastasi yksinkertaisesti:

Neuvostoliitto suhtautuu pieniin kansoihin toisella tavoin kuin esimerkiksi saksalaiset, jotka eivät ole antaneet mitään arvoa pienille kansoille. Neuvostoliitossa ei tehdä eroa pienten ja suurien kansojen välillä. Jokaisella kansalla on oma arvonsa, jokainen niistä, niin suuri kuin pienikin, tuo oman panoksensa historian kehitykseen.

Sitten generalissimus *Stalin* kysyi, onko Suomessa työttömyyttä.

Valtuuskunnan johtaja selitti, että tällä hetkellä työttömyyttä ei juuri ole. Onhan meillä töitä sotakorvausteollisuuden alalla. Mutta ka-

pitalistisen systeemin vallitessa hänen mielestään työttömyys voi uhata milloin hyvänsä.

Tähän Stalin vastasi, ettei se ole välttämättöntä.

Jos tulee tilauksia, riittää työtä. Me tulemme käymään kauppaa kanssanne, hän sanoi. Neuvostoliiton ja Suomen kauppa voi kasvaa 2—3 kertaiseksi entisestään. Se on kummankin kansan etujen mukaista.

Ministeri *Helo* myönsi tämän oikeaksi ja mainitsi Suomen voivan ostaa suurimman osan tarvitsemistaan tavaroista juuri Neuvostoliitosta. Neuvostoliitto on rikas. Siellä on kaikkea.

— Rikkaudet ovat maassa. Ne täytyy kaivaa sieltä esiin. Emme ole vielä kaivaneet niitä riittävästi, sanoi *Stalin* ja kysyi sitten, minkälainen Suomen sivistyneistön mieliala ja suuntaus on tällä hetkellä.

Ministeri *Helo* selitti kasvatuserinteiden häiritsevän sivistyneistön uudelleensuuntausta. Väitti siihen tarvittavan ainakin 10 vuotta hänen varovaisen arviointinsa mukaisesti. Pääjohtaja *Wuolijoki*, johtaja *Kalima* ja lääket. kand. *Ryömä* väittivät vastaan, selittäen sen voivan tapahtua paljon nopeamminkin.

Generalissimus *Stalin* otaksui tsaarinaikaisen politiikan olevan osittain syynä venäläisvihamielisiin mielialoihin Suomessa.

Neuvostoliiton politiikka on toinen kuin tsaarinaikainen, hän selitti. Neuvostoliiton suhtautuminen tulee auttamaan tuossa uudelleensuuntauksessa. Suomen kansa on älykästä. Se ymmärtää politiikan muutoksen.

Ministeri *Helo* muistutti eräistä Suomen ja Neuvostoliiton kansojen välisen ystävyyden perinteistä, mm. Tampereen konferenssista v. 1905, jossa Lenin ja Stalin kohtasivat toisensa ensi kerran, minkä tapauksen kunniaksi Suomen valtioneuvosto aikoo paikalle järjestää Lenin—Stalin museon.

Stalin luuli kysymyksen olleen jostain Suomen sosialidemokraattien kokouksesta v. 1917 ja muisti, että neuvostohallitus oli jo silloin päättänyt antaa Suomelle itsenäisyyden, mutta että kysymys oli ainoastaan sen julistamisen päivämäärästä. — Ehdotin sitä lykättäväksi, hän sanoi, mutta teikäläiset sosialidemokraatit — O. V. Kuusinenhan oli silloin heidän etunenässään — ilmoittivat, ettei sitä tulisi lykätä, sillä kaikki puolueet Suomessa olivat jo tehneet päätöksen asettua itsenäisyyden kannalle, joten viivytys voisi vaikuttaa haitallisesti.

Mauri *Ryömä* pyysi nyt generalissimus *Stalin* nia selittämään neuvostokulttuurin olemusta ja tehtäviä.

— Neuvostokulttuurin tehtävä?, alkoi *Stalin*. Neuvostokulttuuri pyrkii hävittämään pedon ihmisessä. Ainakin vähentämään sen vaikutusta. Fascismi koetti kaikin tavoin herättää sitä henkiin, kultivoida petoa. Ihmisessä piilevän pedon kesyttäminen on neuvostokulttuurin suuri, yleinen tehtävä. Meillä on läheisempikin: kulttuurin tekeminen kaikkien omaisuudeksi, jälkeensä jääneiden kansankerrosten kohottaminen eturivin tasalle. Pyrimme siihen, että työläinen omaisi ne tiedot ja sen sivistystason, kuin teollisuuden teknillinen henkilökuntakin, että talonpoika saisi saman sivistyksen kuin sen johtomiehet. Pyrimme siihen, ettei olisi juopaa sivistyneistön ja muun kansan välillä. Tämäkään ei ole yksinkertainen eikä helppo tehtävä. Mutta se on saavutettavissa. Ja kolmas tehtävämme on kansojen välisen veljeyden, kunnioituksen kasvattaminen. Siitä saammekin jo todistuksia joka päivä.

Puoluesihteeri V. *Pessi* huomautti, että sota on suuresti hävittänyt Neuvostoliiton kulttuuri-saavutuksia, mutta että valtuuskunta on voinut todeta sodasta olleen jotain hyötyäkin Neuvostoliitolle. Tuotannon vauhtia oli opittu kiihdyttämään. Kysyi, voidaanko kulttuurin alalla todeta mitään myönteistä sodan tuloksena.

J. *Stalin* myönsi sodan hävittäneen paljon muistomerkkejä, kokoelmia, sivistyslaitoksia, siis sanalla sanoen koottua kulttuuria.

— Mutta ei niin pahaa, ettei siitä olisi jotain hyvääkkin. Sota on opettanut ihmisen ponnistamaan älynsä ja voimansa äärimilleen. Se on pakottanut löytämään uusia menetelmiä, tekemään keksintöjä, valmistamaan korvikkeita, joilla on pysyväkin merkityksensä. Ennen kaikkea ihmisen taito ja ajatuskyky on kehittynyt suuresti.

Ministeri *Helo* muistutti neuvostokulttuurin kansainvälisyydestä. Hän kysyi, ovatko kaikki erimielisyydet eri kansallisuuksien välillä voiteet vai ilmeneekö sellaista vielä jossain. *Stalin* vastasi, että jos on kysymys ristiriidasta venäläisten ja muiden kansallisuuksien välillä, niin sellaista ei juuri enää esiinny. Neuvostovallan kansallisuuspolitiikka on ne poistanut. Venäläiset otetaan nykyään kaikkialla ystävällisesti vastaan. Jälkeensä jääneitä kansoja autetaan eteenpäin. Neuvostovalta auttaa esimerkiksi armenialaisia siihen määrin, että tehtaavat ja lai-

tokset, joiden rakentamiseen menisi heidän omilla voimillaan 20—30 vuotta, tulevat nyt valmiiksi 3 vuodessa. — Ennen oli myös riitaa ja hankausta eri naapurikansojen välillä. Armenialaiset ja tataarit riitelivät keskenään, samoin bashkiirit ja tataarit. Nyt suhteet ovat muuttuneet.

Molotov lisäsi, että pieniä erimielisyyksiä ja tyytymättömyyttä saattaa kyllä olla, mutta ei konflikteja.

Stalin lopetti keskustelun tästä aiheesta leikkisellä huomautuksella, että voi olla riitojakin, vaikka hän ei niitä huomaa.

Sen jälkeen *Stalin* kysyi, millainen Suomen työläisten asema on tällä hetkellä? Onko se yhtään parantunut sota-aikaan verrattuna?

Tamperelainen jalkinetyöläinen *Fanny Yläne* vakuutti niin tapahtuneen, koska nykyinen hallitus suhtautuu työläisten tarpeisiin toisella tavoin kuin sota-aikainen, joka tunsikin vain palkkasulun. Tähän joku lisäsi, että reaalipalkka ei ole voinut riittävästi kohota, koska tavaroita on liian vähän.

J. Stalin: Entä talonpoikaiston asema?

Tähän vastattiin, että parannusta on tapahtunut, maataloustuotteiden hinnat ovat viime aikoina nousseet, maatalous on saanut osan työvoimaansa takaisin jne., mutta että sekään ei ole vielä ratkaisevasti muuttunut. Luovutukset ovat erittäin suuret, talonpoika ei oikeastaan ole oman tuotteensa isäntä, ja pientalonpojalla on sitäpaitsi liian vähän maata voidakseen tehokkaasti harjoittaa maanviljelystä.

Stalin selitti Punaisen Armeijan kohdanneen Saksassa suunnilleen samanlaisen luovutussysteemin kuin Suomessa on vielä tälläkin hetkellä. Punaisen Armeijan toimesta se on muutettu.

Talonpoikaisto luovuttaa siellä nyt vain määrätyn prosentin tuotteistaan. Se kiihoittaa hänen viljelyshaluaan. Saksassakin on vallalla yksityiskauppa ja yksityinen omistus yleensä.

— Minkälainen suomalaisen sivistyneistön asema on? kysyi hän sitten.

Sivistyneistönkään asemaa ei voitu kehua. Väitettiin professorin voivan saada vähemmän palkkaa kuin metallityömies saa nykyään joissakin töissä.

Se ei ollut suinkaan oikein generalissimus *Stalinin* mielestä. Palkkaa tulisi saada ammattitaidon mukaan.

Ryömä selitti sivistyneistön aseman ainakin yhdessä suhteessa paljon parantuneen: Totuuden vuoksi ei enää panna vankilaan.

Ministeri *Helo* selitti niitä taloudellisia vaikeuksia, joita Suomella on voidakseen riittävästi taata eri kansankerrosten toimeentulon. Tällöin *Stalin* kysyi,

helpottaisiko se Suomen tilannetta, jos sotakorvausmääräaikaa pidennettäisiin.

Valtuuskunnassa alkoi vilkas liikehtiminen. Lausuttiin, että sellaista myönnytystä pidettäisiin meillä varmasti suurena lahjana koko kansalle.

Stalin ja *Molotov* vaihtoivat muutaman sanan keskenään, missä yhteydessä *V. Molotov* lausui, että suomalaiset ovat erittäin täsmällisesti maksaneet suorituksensa. Tulokseksi tuli, että

määräaikaa pidennettäisiin 6 vuodesta kahdeksaan, mikä tietää lähes 2 miljardin helipotusta vuodessa.

Kun lopuksi oli varmistettu, että päätös oli todella tehty ja ettei se ollut mikään salaisuus, vaan että valtuuskunta voisi viedä siitä tiedon kotimaahan, oli selviö, että oli tapahtunut odottamaton taloudellis-diplomaattinen teko, joka tultaisiin kotimaassa ottamaan vastaan suurella kiitollisuudella.

— Osa sotakorvaustehtaista voi siis ryhtyä valmistamaan tuotteita omaa kulutustanne varten, mainitsi *Stalin*.

H. Kuusinen sai tässä yhteydessä tilaisuuden kysyä, onko perää siihen eräissä piireissä Suomessa vallitsevaan käsitykseen, että Neuvostoliitto ja sen johtajat suhtautuvat aivan erikoisella myötämielisyydellä juuri Suomen kansaan, ja jos niin on, niin mikä siihen mahtaisi olla syynä.

Stalin vastasi, ettei

Suomi ole missään erikoisasemassa. Neuvostoliitto auttaa kaikkia naapureitaan. Se on auttanut Romaniaa, Bulgariaa, Unkaria.

Hän vertasi Unkarin ja Italian olosuhteita toisiinsa. Molemmat maat ovat olleet sodassa suunnilleen samalla tavoin Neuvostoliittoa ja muita demokraattisia valtoja vastaan. Mutta Unkarin olot ovat varmasti paremmat kuin Italian, sillä Neuvostoliitto auttaa sitä.

— Kosto ei kelpaa kansojen välisten suhteiden perustaksi,

hän lausui.

Ministeri *Helo:* Se on juuri todistus Neuvostoliiton suurpiirteisyydestä.

— Ei se sitä ole, se on laskelmaa, *Stalin* vastasi hymyillen.

Tahdomme saada hyviä naapureita. Se on siis suuripiirteistä laskelmaa, jos niin tahdotaan sanoa. Romania ja monet muut maat

ovat jo saaneet helpotuksia, joita ei ole vielä annettu Suomelle. Maksamme tavallaan tsaarin-Venäjän velkoja näille kansolle. Tsaarinvallalta sorti bulgarialaisia, puolalaisia, romanialaisia, suomalaisia.

Ministeri *Helo* selitti, että meillä on olemassa teoria, jonka mukaan venäläiset tuntevat erikoista myötätuntoa suomalaisiin sillä perusteella, että Venäjän vallankumoukselliset olivat aikanaan yhteistoiminnassa suomalaisten kanssa tsaarinvallata vastaan.

Stalin vastasi kyllä olevan totta, että yksityisiä ystävyysuhteitakin on solmittu.

Mutta emme suhtaudu Suomeen ystävällisesti henkilökohtaisten suhteiden vuoksi emmekä edes yksinomaan senvuoksi, että suomalaiset ovat naapureitamme. Me pidämme Suomen kansasta. Se on hyvä kansa. Kyvykäs, työteliäs kansa. Asuttehan, herra ties missä.... Olette rakentaneet suolle valtakunnan. —

Sitten hän vertasi suomalaisia belgialaisiin.

Samoissa historiallisissa oloissa suomalaiset tuskin olisivat menelleet samoin kuin belgialaiset. Belgialaiset pitävät Suomen kansaa jonain puoliksi mökkiläiskansana ja itseään

paljon sivistyneempinä kuin suomalaisia. Mutta suomalaiset ovat paljon edellä belgialaisista tätä nykyä.

Valtuuskunnan jäsenet totesivat, että he taas vuorostaan olivat saaneet venäläisistä mitä parhaan käsityksen.

— Älkää ihannoiko venäläisiä, vastasi Stalin. Heissäkin on vikansa, niinkuin kaikissa yksilöissä ja kansoissa. Mutta se on sitkeä kansa. Se on kestänyt paljon. — Emme ole yksin voittaneet, hän vastasi huomautukseen, että venäläiset ovat voittaneet fascismin. Olemme voittaneet yhdessä toisten kanssa. Mutta kieltämättä Venäjän kansa ansaitsee kunniaa menettelystään.

* * *

— Hän on todella suuri ihminen, totesivat monet valtuuskunnan jäsenistä, jotka eivät ehkä aina ole itsekään niin ajatelleet. — Miten ihmistä voidaankaan väärentää, lausui kirjailija L. Viljanen. Jokainen tunsu eläneensä historiallisen hetken, hetken, jolla tulee olemaan merkitystä vielä paljon yli sotakorvausten ja muiden tämän hetken polttavienkin kysymysten.

H. K.